

THE IMPACT OF LABOR MIGRATION ON THE ECONOMY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

IMPACTUL MIGRAȚIEI FORȚEI DE MUNCĂ ASUPRA ECONOMIEI REPUBLICII MOLDOVA

JIGNEA Mihaela, studentă, specialitatea: EGCE

Universitatea „Ștefan cel Mare”,

Strada Universității 13, Suceava, România

E-mail: jigneamihaela@ase.md

Abstract: *This study examines the impact of labor migration on the economy of the Republic of Moldova. It analyzes both the advantages and disadvantages of workers leaving abroad and returning to the country. By investigating the causes and motivations of migration, the diversity of factors influencing this phenomenon is highlighted. The consequences of migration are examined both economically and in other domains, as well as the impact on communities and families remaining in the country. Finally, policies and strategies are proposed for managing the effects of migration on the economy, aiming to maximize benefits and minimize negative effects, thereby promoting economic development and stability in the Republic of Moldova.*

Keywords: *international migration, emigration, immigration, population, salary, job search, migrant workers.*

JEL CLASSIFICATION: J11, J64, J82

INTRODUCERE

Această cercetare explorează impactul migrației asupra economiei Republicii Moldova, evidențiind avantajele și dezavantajele plecării lucrătorilor peste hotare și revenirii acestora în țară. Remitențele trimise înapoi în țară de către lucrătorii migranți reprezintă un avantaj, îmbunătățind nivelul de trai al familiilor rămase în țară. Cu toate acestea, migrația poate genera scăderea forței de muncă disponibile pe piața internă. Motivele plecării includ căutarea unor oportunități mai bune de angajare și un mediu economic și social mai stabil. Politici și programe care facilitează reintegrarea lucrătorilor migranți în piața muncii locale sunt esențiale pentru gestionarea acestor aspecte. Deși numărul persoanelor plecate peste hotare este mai mare decât cel al celor întorși în țară, analiza detaliată a dinamicii migrației și a impactului asupra economiei Republicii Moldova este un obiectiv al acestei cercetări.

CONȚINUT DE BAZĂ

Migrația forței de muncă reprezintă fenomenul de deplasare a lucrătorilor dintr-o regiune în alta în căutarea unor oportunități de angajare și condiții mai favorabile. Emigrarea, în particular, este un aspect important în cadrul dinamicii populației Republicii Moldova. În perioada 2020-2023, s-a înregistrat o scădere a populației, de la 2.643,7 mii persoane la 2.512,8 mii persoane. Această scădere poate fi atribuită unui număr de factori, inclusiv migrația externă, scăderea ratei natalității, îmbătrânirea populației și alte schimbări demografice.

Emigrația populației din Republica Moldova a cunoscut o creștere semnificativă în perioada 2021-2022, atingând o medie anuală de 2,10%, comparativ cu 0,71% în perioada 2011-2015. Această creștere poate fi explicată prin mai multe motive, printre care se numără instabilitatea economică și socială, lipsa oportunităților de angajare și salarizare precum și căutarea unui mediu mai stabil și sigur în alte țări.

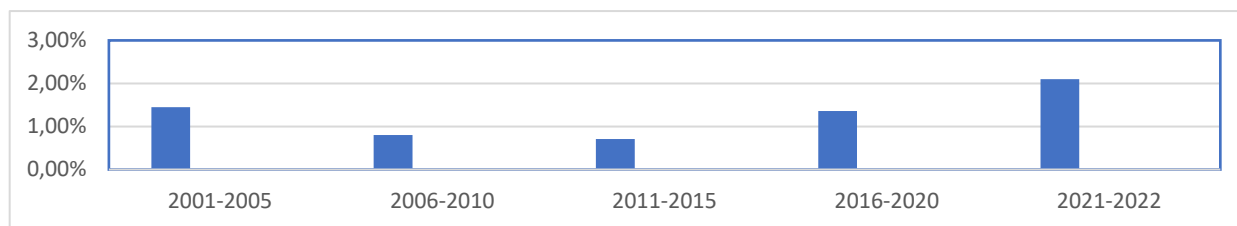

Figura 1: Emigrația populației din Moldova (medie anuală) 2001-2022

Sursa: Preluată și elaborată de autor în baza informațiilor (ionita.md) [1]

Distribuția emigranților în scop de muncă dezvăluie că peste 40% dintre aceștia, indiferent de sex, se încadrează în intervalul de vârstă cuprins între 25 și 34 de ani. Această categorie demografică reprezintă o parte semnificativă a populației active, ceea ce indică faptul că migrația forței de muncă afectează în mod direct segmentul de vârstă care ar contribui la dezvoltarea economică a țării.

Referitor la nivelul de educație, peste 40% dintre emigranți, atât bărbați cât și femei, sunt absolvenți de studii superioare, masterat sau doctorat. Această caracteristică subliniază prezența unei proporții semnificative de lucrători calificați printre emigranți. Cu toate acestea, plecarea acestei categorii de forță de muncă poate duce la un posibil deficit de competențe și cunoștințe specializate în economia locală. Mai mult, pierderea acestui capital intelectual poate afecta capacitatea de inovare și competitivitatea pe termen lung a Republicii Moldova în cadrul pieței globale.

Aceste tendințe nu numai că reflectă dinamica migrării forței de muncă, ci și subliniază necesitatea adoptării unor politici și strategii care să faciliteze reintegrarea forței de muncă calificate și să promoveze dezvoltarea și retenția acesteia în țară.

Motivele plecării lucrătorilor din Republica Moldova sunt variate, iar salariul reprezintă un factor important. În 2022, aproximativ 42% dintre salariați au avut venituri sub 7 mii lei, iar 15% au avut salarii mai mari de 15 mii lei. Aceste nivele de salarizare relativ scăzute pot determina mulți lucrători să caute oportunități mai bune în străinătate. Alte motive pot include lipsa perspectivelor de carieră, condițiile de muncă precare, corupția și instabilitatea politică. [2]

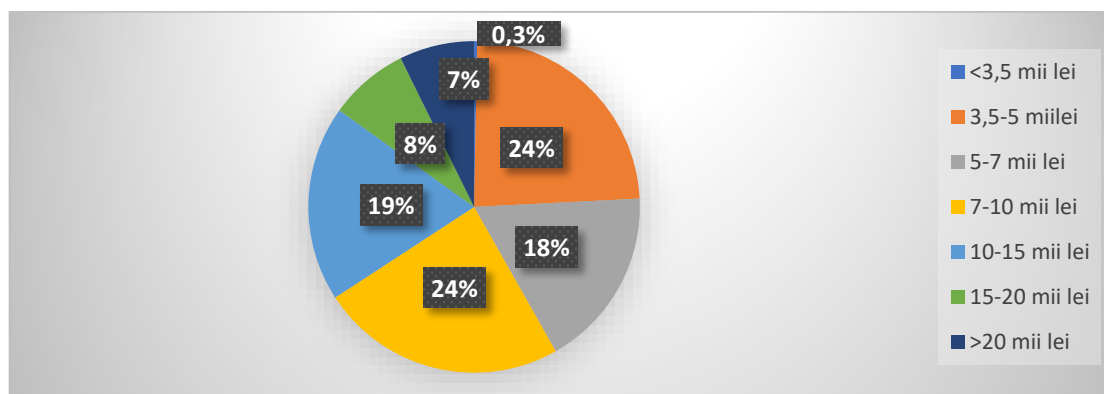

Figura 2: Repartizarea salariaților conform mărimii salariului calculat pentru luna septembrie 2022 (%)

Sursa: Preluată și elaborată de autor în baza Biroului Național de Statistică

Efectele negative ale emigrării forței de muncă includ creșterea cheltuielilor sociale și scăderea ratei de creștere economică. Aceste efecte negative pot include presiunea asupra sistemului de sănătate, declinul consumului și pierderea capitalului uman. Migrația poate, de asemenea, să ducă la scăderea investițiilor în educație și cercetare, având un impact negativ asupra dezvoltării pe termen lung a țării și a sectoarelor cheie ale economiei. În plus, emigrarea poate contribui la îmbătrânirea demografică, accentuând presiunea asupra sistemului de pensii și asistență medicală.

Emigrarea aduce și efecte pozitive semnificative asupra economiei și societății. Printre acestea se numără și remitențele, care reprezintă o sursă crucială de venit pentru gospodăriile afectate de migrație, contribuind la creșterea nivelului de trai și la reducerea sărăciei. De asemenea, comunitățile de diaspora joacă un rol esențial în dezvoltarea economică a țării de origine prin investițiile în diverse sectoare ale economiei. Aceste investiții stimulează creșterea economică, generând locuri de muncă și facilitând transferul de tehnologie și know-how. Totodată, lucrătorii migrați care acumulează experiență și competențe în străinătate pot aduce înapoi aceste cunoștințe și tehnologii în țara de origine, contribuind la creșterea capacității de inovare și la dezvoltarea sectorului economic al țării.

Imigrarea populației reprezintă fenomenul de sosire și stabilire a persoanelor într-o țară sau regiune în care nu au fost născute sau în care nu aveau reședința anterioară. Acest proces poate fi determinat de diverse motive, cum ar fi căutarea unor oportunități de muncă, reunirea familiilor, studiile sau căutarea unui mediu mai stabil și sigur. Imigrarea poate avea un impact semnificativ asupra economiei și societății țării gazdă, aducând atât avantaje, cât și provocări.

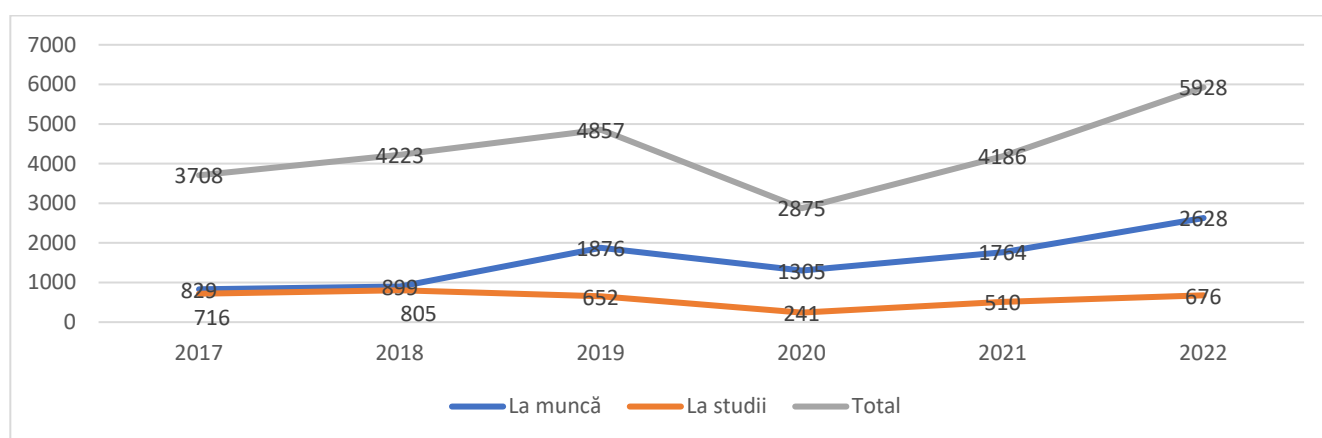

Figura 3: Imigranți după țara de emigrare și scopul sosirii, 2017-2022

Sursa: Preluată și elaborată de autor în baza Biroului Național de Statistică

Graficul prezintă o creștere a numărului de imigranți în anul 2022 față de anul 2020, reflectând o revenire sau chiar o intensificare a migrației în timpul pandemiei. În anul 2022, s-au înregistrat 5.928 de imigranți, comparativ cu 2.875 în anul 2020. Dintre acești imigranți, cea mai mare parte, respectiv 2.628 persoane, au venit în căutare de locuri de muncă, ceea ce sugerează o creștere față de cei 1.305 imigranți înregistrați în acest scop în anul 2020. Aceasta ar putea indica o recuperare a pieței muncii și o cerere mai mare pentru forță de muncă străină în țara gazdă în anul 2022.

De asemenea, numărul imigranților veniți în scopuri de studiu a crescut, ajungând la 676 în anul 2022, comparativ cu doar 241 în anul 2020. În ansamblu, această analiză arată o tendință de creștere a imigrării în anul 2022 în comparație cu anul 2020, cu o concentrare mai mare pe imigranții în căutare de locuri de muncă și de studii. [3]

Imigrarea forței de muncă poate reprezenta un avantaj semnificativ pentru economia Republicii Moldova din mai multe perspective. În primul rând, sosirea de lucrători străini poate ajuta la compensarea deficitului de forță de muncă în anumite sectoare, precum construcțiile, agricultura sau industria alimentară. Aceasta poate contribui la evitarea stagnării economice și la menținerea competitivității pe piața internă și externă. În plus, imigranții pot aduce cu ei abilități, cunoștințe și experiență nouă, care pot îmbunătăți productivitatea și eficiența în diverse sectoare economice.

Pe de altă parte, imigrarea forței de muncă poate avea și dezavantaje semnificative. Unul dintre acestea este riscul de dumping salarial, în care imigranții acceptă să lucreze pentru salarii mai mici decât media locală, ceea ce poate afecta condițiile de muncă și nivelurile de trai ale populației autohtone. În plus, imigrarea poate duce la o presiune suplimentară asupra resurselor și infrastructurii existente, cum ar fi locuințele, serviciile de sănătate sau educația, în special în zonele urbane dense. Aceasta poate duce la supraaglomerare și la creșterea tensiunilor sociale în comunitățile gazdă.

Tabelul 1. Analiza SWOT al sistemului de gestionare a migrației forței de muncă din Moldova

Puncte tari	a) Cadru instituțional și legislativ de gestionare a proceselor migraționale este relativ dezvoltat, cu o evoluție de complicare structurală; b) Atragerea finanțării externe în proiecte de asistență tehnică și dezvoltarea capacităților instituționale; d) Biroul pentru Relații cu Diaspora este funcțional și destul de activ.
Puncte slabe	a) Caracterul spontan al proceselor de migrație. Instituțiile de resort nu au demonstrat până în prezent o eficacitate în gestionarea migrației forței de muncă și a remitențelor; b) Incapacitate instituțională de a reintegra migranții returnați; c) Constrângerile de resurse umane și insuficiența resurselor financiare.
Oportunități	a) Valorificarea programelor de atragere a remitențelor; b) Negocierea unui număr mai mare de acorduri bilaterale de protecție socială și muncă a migranților; d) Adoptarea unui șir de instrumente și politici care să mărească capacitatea de reglementare a migrației forței de muncă;
Riscuri	a) Dependența excesivă de remitențele și fluxul migrațional din anumite țări. b) Vulnerabilitatea economiei naționale la șocurile migraționale externe de returnare și stopare a remitențelor; c) Incapacitatea instituțională curentă de a reacționa rapid la astfel de șocuri prin mecanisme bine stabilite;

Sursa: Preluată și elaborată de autor în baza analizei efectuate de către „Expert-Grup” [5]

CONCLUZII

Gestionarea efectelor migrației asupra economiei necesită o abordare comprehensivă și coordonată, care să cuprindă politici și strategii adecvate. Politicile de integrare și incluziune sunt esențiale pentru facilitarea integrării migranților pe piața muncii și în societate, iar investițiile în educație și formare profesională sunt cruciale pentru valorificarea potențialului acestora. Sprijinirea antreprenoriatului și inovației poate stimula creșterea economică și crearea de locuri de muncă, contribuind la prosperitatea economică a țării. De asemenea, cooperarea internațională este necesară pentru gestionarea fluxurilor migratorii și pentru facilitarea reintegrării migranților în țările lor de origine. Monitorizarea constantă a impactului migrației și ajustarea politicilor în consecință sunt esențiale pentru adaptarea la schimbările dinamice din societate și economie. Prin promovarea remitențelor și utilizarea lor pentru investiții productive, se poate sprijini dezvoltarea economică durabilă și reducerea inegalităților sociale. Prin adoptarea acestor politici și strategii, guvernele pot maximiza beneficiile migrației asupra economiei și pot minimiza impactul negativ al acestui fenomen, contribuind astfel la prosperitatea și stabilitatea pe termen lung a țării.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://ionita.md/2023/06/16/104-analize-economice-populatia-republicii-moldova/>
2. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, Moldova în cifre-Breviar statistic, Chișinău 2022, 41 p. [Moldova in cifre editia 2022.pdf \(gov.md\)](https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/34)
3. https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/34
4. https://moldova.iom.int/sites/g/files/tmzbd1626/files/documents/Migratia%20in%20scop%20de%20munca_5.pdf
5. https://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/download/1127_0f0f452377b60b46708af08697424a82

Coordonator științific: BALAN Aliona, dr., conf.univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu – Bodoni 61
telefon: + 37369286550
e-mail: balan.a@ase.md